Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego – wykład, PG_00190685						
Kierunek studiów	Logopedia (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	1		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS	1.0			
Profil kształcenia	praktyczny		Forma zaliczenia	egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Logopedii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Barbara Kamińska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0	9.0		25
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z fonologiczno-fonetycznym opisem współczesnej polszczyzny, podstawową terminologią z zakresu obu działów językoznawstwa, stosowanych w nich metod i narzędzi badawczych oraz ukazanie roli wiedzy z zakresu fonetyki i fonologii (w aspekcie normatywnym i patologicznym) w logopedii.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[LOGJ5_W02] Zna i rozumie w pogłębiony sposób metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych, istotne tendencje rozwojowe i fundamentalne dylematy językoznawstwa oraz logopedii, a także teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania problemów społecznych, a także dylematów współczesności.	Zna możliwości zastosowania wiedzy z fonetyki i fonologii w logopedii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_K01] Jest gotowy do krytycznej oceny posiadanej wiedzy językoznawczej (w tym logopedycznej) i jej modyfikowania i uzupełniania oraz doskonalenia umiejętności zawodowych; jest gotowy do formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą terapeutyczną.	Rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[LOGJ5_W01] Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę oraz zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu językoznawstwa i logopedii (w tym wybraną terminologię w obcym języku nowożytnym).	Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, która jest punktem wyjścia m.in. w terapii zaburzeń artykulacyjnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W20] Rozumie w pogłębiony sposób system fonetyczno-fonologiczny języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych oraz poprawności językowej.	Ma pogłębioną wiedzę o systemie fonetyczno-fonologicznym języka polskiego, z uwzględnieniem znajomości norm ortofonicznych, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_U01] Potrafi rozróżniać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu językoznawstwa (w tym logopedii) z wykorzystaniem różnych źródeł, dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w celu formułowania na tej podstawie krytycznych sądów, rozwiązywania złożonych problemów oraz realizowania w sposób innowacyjny zadań.	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę fonetyczno-fonologiczną i wykorzystywać ją do interpretacji określonych faktów językowych w normie i patologii, dokonywać oceny wymowy pacjenta oraz analizować wpływ wymowy (normatywnej, błędnej i patologicznej) na błędy w zapisie.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_U03] Posiada umiejętność interpretowania, analizowania przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk językowych i komunikacyjnych, merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań z wykorzystaniem właściwej terminologii z zakresu językoznawstwa, socjolingwistyki i etnolingwistyki oraz nauk medycznych, istotnych w logopedii.	Potrafi prawidłowo analizować i interpretować zjawiska z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_K08] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze językoznawczym i logopedycznym oraz krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Efektywnie wykorzystuje uzyskaną wiedzę fonetyczno-fonologiczną do autokontroli własnych wymówień.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

<table>
<tr><td>Treści przedmiotu</td><td colspan="2">Fonetyka,fonologia, ich działy. Podstawowe pojęcia obu działów językoznawstwa. Miejsce i rola wiedzy fonetycznej we współczesnym świecie. Metody i narzędzia badawcze nauk fonetycznych. Artykulacyjna klasyfikacja głosek języka polskiego. Opis fonologiczny języka polskiego. Typy opozycji i kategorii fonologicznych. Wybrane aspekty fonostatystyczne i fonotaktyczne współczesnej polszczyzny. Przedmiot badań patofonetyki i jej rola w praktyce logopedycznej.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe</td><td colspan="2">Brak wymagań wstępnych.</td></tr>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="2"><table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>egzamin pisemny (test)</td><td>51.0%</td><td>100.0%</td></tr></table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>Dukiewicz L., Sawicka I., Fonetyka i fonologia, Wydawnictwo Instytutu Języka Polskiego PAN, Kraków, 1995.
Lorenc A. (2014). Wymowa normatywna polskich samogłosek nosowych i spółgłoski bocznej. Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa.
Rocławski B., Zarys fonologii, fonetyki, fonotaktyki i fonostatystyki współczesnego języka polskiego, skrypt UG, Gdańsk, 1986.

Sambor J. (2001). Język polski w świetle statystyki, [w:] J. Bartmiński (red.), Współczesny język polski, Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 503-526.

Wiśniewski M. (2000). Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Wydawnictwo UMK, Toruń.

Portal edukacyjny polskiej fonetyki stosowanej w zakresie normy i patologii mowy (http://fonem.eu)</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>Encyklopedia językoznawstwa ogólnego (1993). K. Polański (red.), Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydawnictwo, Wrocław.

Łobacz P., Polska fonologia dziecięca, Wydawnictwo Energeia, Warszawa, 1996.,

Milewski S., Lingwistyczne i dydaktyczne aspekty analizy fonemowej, Wydawnictwo UMCS, Lublin, 1999.
Milewski S., Mowa dorosłych kierowana do niemowląt (studium fonostatystyczno-fonotaktyczne), Gdańsk 2004.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">Kategorie fonologiczne w języku polskim.

Kwestie sporne w polskiej fonologii.

Normatywne i nienormatywne realizacje spółgłosek trzech szeregów.</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.